

Referències

Guía de autoayuda para mujeres víctimas de una agresión sexual reciente: camino hacia la recuperación

Institut Clínic de Neurociències (ICN). Servei de Psiquiatria
Comissió de Violència Intrafamiliar i de Gènere de l'Hospital Clínic de Barcelona

La *Guía de autoayuda para mujeres víctimas de una agresión sexual reciente: camino hacia la recuperación* que ha estat presentada el 2009¹ té com a objectiu proporcionar a les dones víctimes d'una agressió sexual les eines necessàries per tal que puguin superar la seva situació i tirar endavant. La guia descriu les reaccions psicològiques més freqüents que es poden donar en els primers dies, informa del procés que cal seguir després de la denúncia i orienta sobre les conductes més adients per recuperar-se.

Es tracta d'una guia pràctica, elaborada per un equip de persones expertes del Programa de Prevenció i Tractament de les Seqüeles Psíquiques en Dones Víctimes d'una Agressió Sexual, de l'Hospital Clínic. És el fruit de l'experiència d'un grup de professionals de la psiquiatria, la psicologia i el treball social que, de forma interdisciplinària atenen les seqüeles psicopatològiques de les dones agredides sexualment. Les recomanacions que es presenten en aquesta guia es basen en l'experiència clínica en l'atenció d'aquestes víctimes i en les investigacions d'aquesta classe particular de traumatismes psíquics, que sovint passen desapercebuts o no són valorats en la seva justa mesura i amb freqüència no reben l'atenció especialitzada correcta.

La violència sexual és una de les formes més freqüents de violència contra les dones, malgrat que sovint apareix invisibilitzada davant d'agressions més visibles de la violència masclista, com ara les lesions i les morts de dones a mans de llurs parelles o exparelles. Mal-

grat l'avanç en la lluita per la igualtat de drets de les dones i els homes i les millores en l'abordatge de la violència masclista en la nostra societat, aquest tipus d'agressió constitueix un delictes freqüent, que atempta contra la llibertat, la dignitat i la integritat física i psicològica de les dones. Moltes dones que pateixen aquest tipus d'agressions desenvolupen seqüeles psíquiques importants que les acompanyaran durant molt de temps, especialment si no són avaluades i tractades de forma eficaç. L'Hospital Clínic té, des de l'any 2000, una Comissió de Violència Intrafamiliar i de Gènere que desenvolupa un programa per donar atenció urgent a les dones que han patit una agressió sexual a Barcelona. L'Hospital Clínic és el centre de referència per a l'atenció sanitària d'aquest tipus d'agressions, mitjançant un protocol d'actuació que proporciona atenció de forma ràpida, eficaç i integral.

Aquesta guia per a dones víctimes d'una agressió sexual recent té com a objectiu ajudar aquestes dones a identificar les reaccions psicològiques que es poden presentar durant les primeres setmanes i a sol·licitar ajuda professional si la recuperació és més lenta i/o si els símptomes interfereixen en les activitats quotidianes. Per fer-ho, en el document apareixen detallades totes aquelles reaccions que, de forma més o menys habitual, s'experimenten després d'una agressió sexual —aprofitant els relats de dones que han patit violència sexual— i es descriu com es manifesten i per què es produeixen. Les més freqüents són

tornar a experimentar el trauma, la por i l'ansietat, viure en estat d'alerta permanent, la culpa, la vergonya, etcètera.

La guia —que ha comptat amb el recolzament del Pla Director de Salut Mental i Adiccions del Departament de Salut de la Generalitat, i amb la col·laboració de l'Obra Social de la Fundació “La Caixa”— vol ser d'utilitat tant per a les víctimes d'una agressió sexual com per als i les professionals que les atenen, així com per a les persones de l'entorn familiar i social de les dones agredides. Amb aquest objectiu, la guia es distribueix als centres que tracten directament aquestes dones: centres d'assistència primària, centres de serveis socials i altres serveis municipals especialitzats com ara els Punts d'Informació i Atenció a les Dones (PIAD) i l'Equip d'Atenció a les Dones (EAD), així com altres serveis sanitaris com els centres de salut mental o els programes d'atenció a la salut sexual i reproductiva (PASSIR). Així doncs, passarà a formar part dels materials de treball de què disposen els equips professionals que treballen en els serveis del Circuit Barcelona contra la Violència vers les Dones. 🔑

---

1. GARCIA-ESTEVE, Lluïsa; NAVARRO GARCÍA, Purificación; IMAZ GURRUCHAGA, María Luisa; SALANOVA TRIUS, Cristina (2009). *Guía de autoayuda para mujeres víctimas de una agresión sexual reciente: camino hacia la recuperación*. Barcelona: Hospital Clínic i Provincial de Barcelona. Forma part del Programa de Prevenció i Tractament de les Seqüeles Psíquiques en Dones Víctimes d'una Agressió Sexual.